

– Man nesinorėtų nuolatos su kuo nors kovoti. Manau, kad kur kas svarbiau turėti tikslą ir visas jėgas skirti tam, kad tas tikslas būtų pasiektas. Gaila, kad net krepšinis virto jau nebe žaidimu, bet kova, kur arba lietuviai triuškina, arba lietuvius triuškina. O žiūrėk, po savaitės tie sutriuškintieji vėl bėgioja ir kartais net įmeta į krepšį.

Darnus vystymasis, kurį laikau vienintele ir geriausia pasaulio, atskirų valstybių ir netgi mažesnių visuomenės grupių raidos ideologija, yra tas kelias, kuriuo einant reikia nuolatos derinti tarpusavyje aplinkosaugos, ūkio vystymo ir socialinės bei kultūros raidos interesus. Tai nelengva, bet svarbiausia, kad kitos alternatyvos nėra. Visi interesai svarbūs, tarp jų ir kultūra, ir ta jos dalis, kurią sukūrė mūsų pirmtakai. Tai argumentai, kodėl man rūpi kultūros paveldas, kodėl juo domiuosi nuo tada, kai mes gavome Lietuvos mokslų akademijos pritarimą ir dar 1974 metų pabaigoje buvo įkurtas Tarptautinės UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ Lietuvos nacionalinis komitetas.

Patikėkite, kad tai buvo vienintelis Lietuvoje ir visoje Sovietų Sąjungoje nacionalinis komitetas. Buvau šio komiteto mokslinio sekretoriaus profesorius Kazio Eringio mokinys ir, kai jis, protestuodamas prieš Lietuvos okupaciją, 1981 metais emigravo į JAV, perėmiau ne tik vadovavimą Botanikos instituto Kraštovaizdžio ekologijos laboratorijai, bet ir šiam komitetui. Taigi, su UNESCO veiklos svarba esu pažįstamas jau beveik trisdešimt metų.

Žinoma, niekada netikėjau, kad man bus patikėtos Nacionalinės komisijos pirmininko pareigos (nuo 2009 metų pavasario) ir, žinoma, dar labiau nesitikėjau, kad Lietuvos valstybės pirmiesiems asmenims nebėra svarbus Lietuvos atstovavimas UNESCO organizacijoje, nes jie būtent dabar ryžtasi naikinti Lietuvos ambasadoriaus šioje organizacijoje pareigybę. Apmadau. Jaučiau pareigą tiesiai jiems pareikšti savo poziciją, tačiau sprendimai patikėti ne UNESCO komisijai. Galiu tikrai pasakyti, kad Lietuvoje daug kas džiaugėsi, kai Lietuva tapo UNESCO nare.

– Esate ne kartą ragintas tapti ministru. Kokie postai jums siūlyti ir kodėl nusprendėte atsisakyti jų?

– Neabejoju, kad dalykų žinojimas ir atsakomybės supratimas buvo tie svertai, kurie ragino likti arčiau knygų ir arčiau mokslinės tiesos. Be to, pirmuose demokratiniuose rinkimuose dar 1989 metų

pavasariį Botanikos instituto darbuotoju valia buvau išrinktas šio instituto direktoriumi ir dėl asmeninės karjeros negalėjau palikti likimo valiai tų žmonių, kurie palaikė mane tinkamu vadovu tuo sudėtingu permainų laikotarpiu.

Kita vertus, nežinau, kiek tikri buvo siūlymai vadovauti skirtingu metu net keturioms ministerijoms. Kai žinomų mokslininkų delegacija siūlė žinomam premjerui mano kandidatūrą vadovauti Aplinkos ministerijai, jie gavo atsakymą, kad siūlomas asmuo gali būti per daug savarankiškas. Kitas premjeras kitu metu atsakė: „Neis. Mes jam siūlėm.“ Čia užmiršo pridėti, kad buvo siūlyta, kai Lietuva dar buvo okupuota.

– Kokia jūsų nuomonė apie viešąją politiką Lietuvoje? Kaip vertinate dabartinę valstybės politiką gamtosaugos atžvilgiu?

– Liūdna, kad per visą dvidešimtmetį viešojoje politikoje vis dar dominuoja nieko bendro su profesionalumu neturintys asmenys. Nesuprantu, kodėl solidžios, daug narių turinčios partijos per keliolika metų nesugeba išsiugdyti gerai vadybiškai pasirengusių atskiras visuomenės gyvenimo sferas išmanančių profesionalų. Nesuprantu, kodėl diletantizmas yra skatinamas. Vienas aplinkosaugos ministras viešai pareiškė: „Šitos srities aš nežinau, atėjau mokytis.“ Gaila, kad neatsirado tokio sprendimus priimančio asmens, kuris būtų pasakęs: „Už mokymąsi skirkime ne ministro algą, bet studento stipendiją.“ Bet neatsirado.

Štai todėl diletantizmu tvirtoje valstybėje vyrauja Lietuvoje išaugusių mokslininkų

niekinimo, o kai kas sako – ir naikinimo strategija. Lenktyniaujama, kas geresnes pasakas „geležines klumpes“ sugalvos mokslininkams nuvertinti. Paradoksas – vienam mokslininkui, dirbančiam Botanikos institute, 2010 metais tenka apie 20 tūkst. litų, o naujai įsteigto Lygių galimybių instituto darbuotojo veiklai teks daugiau nei 800 tūkst. litų. Visa tai ir yra lenktyniavimas, bet svorio kategorijos skiriasi keliasdešimt kartų!

– Buvote Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narys, buvote šios tarybos pirmininkas. Kaip likimas nubloškė jus į šią sritį? Kaip manote, ar viešojoje erdvėje skiriamas pakankamas dėmesys aplinkosaugai? Ar žiniasklaida turėtų ugdyti meilę ir jautrumą gamtai?

– Galiu atsakyti juokaudamas, kad turėdamas vos 16 metų buvau Vilniaus miškų technikumui bendrabučio radijo mazgo vedėju, o į Lietuvos radijo ir televizijos tarybą mane delegavo Lietuvos švietimo taryba.

LRT tarybos pirmininku buvau dvi kadencijas. Tai buvo nelengvas, labai viešas ir įdomus darbas. Stengiausi, kad tas darbas duotų naudos visuomenei. Ne viskas pavyko. Labai norėjosi tikrumo. Tikros meilės Tėvynei, gamtai, žinioms, žmogui, pareigai, darbui, pozityviam veikimui. Bet, kai labai trokšti tikrumo, vis dėlto negali pamiršti, kad radijas ir televizija yra tik tam tikras tikrovės atspindys, bet ne pati tikrovė.

Be to, radijo ir televizijos laidas kuri ne pats, o kitas žmogus, kurio santykis su tikrove gali būti ir kitoks. Man kai kas pa-